

Oslo kommune, Plan- og bygningsetaten
Postboks 364 Sentrum
0102 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sandra Helen Alnes, 69 24 70 00

Vedtak i klagesak - Akersgata 44 – Gnr. 208 bnr. 5 Oslo - Igangsettingstillatelse riving av Y-blokka

Vi viser til kommunens oversendelse datert 27.1.2020.

Kommunens vedtak av 13.12.2019 i sak 201818270 stadfestes. Klagen har ikke ført frem.

Sakens bakgrunn

Saken gjelder igangsettelsestillatelse for riving av Y-blokka. Søknaden omfatter riving av Y-blokka med to underetasjer, samt utvendig trapp og lokk over Hospitalsgata. Nordic office of Architecture AS er søker for tiltakshaver Statsbygg.

Rammetillatelse til riving ble gitt av kommunen den 5.7.2019. Det fremgår av rammetillatelsen side 22 hvilke vilkår som må være oppfylt for at igangsettingstillatelse kan gis. Det kreves blant annet en redegjørelse for hvordan lokket over Hospitalsgata skal rives og gjenstående del sikres, og godkjenning av tiltaksplan for forurenset grunn. Fylkesmannen stadfestet rammetillatelsen i vedtak av 11.11.2019, og Kommunal- og moderniseringsdepartementet besluttet å ikke omgjøre Fylkesmannens vedtak i klagesaken i brev av 19.12.2019.

Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune (PBE) godkjente søknad om igangsettelse i vedtak av 13.12.2019:

«Plan- og bygningsetaten godkjenner søknaden om igangsettingstillatelse for riving av Akersgata 44, Y-blokka, mottatt 20.11.2019. Igangsettingstillatelsen omfatter tiltaket slik det er beskrevet i rammetillatelsen av 05.07.2019.»

Vedtaket ble påklaget av Nils Herland i brev av 4.1.2020, Caroline Hatlen Støvring i brev av 6.1.2020, Sitteaksjon for Y v/Maria D. Zachariassen i brev av 6.1.2020 og Lynx advokatfirma på vegne av ulike organisasjoner i brev av 6.1.2020 og 7.1.2020. PBE har vurdert at samtlige klager har rettslig klageinteresse. Vi viser til klagebrevne.

Statsbygg kommenterte klagen i brev av 10.1.2020.

I brev av 10.1.2020 besluttet PBE å gi utsatt iverksetting slik at rivingen ikke kan skje før klage over igangsettingstillatelsen er endelig avgjort.

I brev til PBE av 13.1.2020 ber Sitteaksjon for Y om at det fattes vedtak om midlertidig forbud, og «anmoder om at ny regulering utføres og vedtas av Oslo kommune».

PBE tok ikke klagen til følge og oversendte saken til Fylkesmannen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har delegert myndigheten som klageinstans til Fylkesmannen etter plan- og bygningsloven (pbl.) § 1-9.

Fylkesmannen forutsetter at partene er kjent med sakens dokumenter og gir derfor ikke ytterligere saksreferat.

Fylkesmannen ser slik på saken

Det følger av pbl. § 21-4 første ledd at kommunen skal gi tillatelse dersom tiltaket ikke er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Det går videre frem av § 21-4 tredje ledd at tillatelsen kan deles opp i rammetillatelse og igangsettingstillatelse.

Forholdet til eksisterende arealplaner

Eiendommen gnr. 208 bnr. 5 er i kommuneplanen for Oslo kommune, vedtatt 23.9.2015, avsatt til utviklingsområde U1. Eiendommen er videre omfattet av Statlig reguleringsplan med tilhørende reguleringsbestemmelser for nytt regjeringskvartal, S-4946, vedtatt 10.2.2017. Den delen av eiendommen som Y-blokka befinner seg på er regulert til offentlig eller privat tjenesteyting, med unntak av et mindre areal som er avsatt til formål torg og kombinert bebyggelse og anleggsformål. Plankartet forutsetter riving av Y-blokka.

Fylkesmannen har i vedtak av 11.11.2019 vist til at anførsler som knytter seg til beslutningen om å åpne opp for riving av Y-blokka i plan må rettes til departementet i en begjæring om omgjøring av det statlige reguleringsvedtaket. Fylkesmannen har ikke kompetanse til å tilsidesette eller endre statlige reguleringsplaner.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har redegjort for planprosessen i brev av 19.12.2019: «Ved utarbeidelsen av reguleringsplanen har planmyndighetene foretatt en grundig avveining av hensynet til sikkerhet opp mot vern av kulturminner. De faglige og politiske vurderingene er underlagt forvaltningens frie skjønn. På bakgrunn av gjennomgangen ovenfor, mener vi at det verken foreligger brudd på internasjonale konvensjonsforpliktelser eller kongelig resolusjon av 15. august 2006, jf. kulturminneloven § 22a. Reguleringsplanen er gyldig.» Vi viser til brevet i sin helhet.

Klagernes anførsler

Det er blant annet anført at Y-blokka sin formelle vernestatus er uavklart. Fylkesmannen viser her til brev til Statsbygg fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 15.11.2019 vedrørende verne vurderinger ved nytt regjeringskvartal. Det vises til departementets kunngjøring i mai 2014 om at «Y-blokka, S-blokka og R4 rives. De to store integrerte kunstverkene i Y-blokka tas vare på, og videre bruk avklares senere». Videre legges det til grunn som departementet redegjør for, at Reguleringsplanen for nytt regjeringskvartal, vedtatt 10.2.2017, er grunnlaget for videre utvikling og forvaltning av bygningene i regjeringskvartalet:

«I rom- og funksjonsprogrammet, godkjent i departementets brev av 10. mars 2017, omtales kulturminnevern og eksisterende bygg i del B3. Det sies: *'Et av målene som er formulert i prosjektet er å skape et regjeringskvartal som gir historisk kontinuitet. Regjeringen har besluttet at G-blokka, H-blokka og M 19 skal bevares og brukes til departementsformål. Bygningene ble forut for 22/7-11 foreslått fredet og har i ettertid blitt behandlet som fredet i forbindelse med saksbehandling av bygningsmessige tiltak. Det er derfor behov for å se ny bruk, bygningenes verneverdi og tålegrense i sammenheng for å avgjøre deres egnethet.'* Dette kan tolkes som om det også etter vedtak av reguleringsplan skal forstås slik at alle de eiendommene som er tilkjent verneverdi gjennom landsverneplanarbeidet, skal behandles som om de er fredet. En slik tolkning er ikke i tråd med departementets intensjon. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil understreke at det er reguleringsplanens bestemmelser som er førende for det videre arbeidet med bygningene i regjeringskvartalet, f.eks. gjelder det bygninger som er vedtatt revet».

Klagernes anførsler er grundig vurdert i kommunens forberedende klagebehandling, og Fylkesmannen slutter seg til denne vurderingen. Når det gjelder anførsler knyttet til reguleringsvedtaket viser vi til vår redegjørelse for planstatus ovenfor.

Erklæringer om ansvarsretter for utførelse må sendes kommunen før arbeidene starter, og gjennomføringsplanen må oppdateres og innsendes hver gang det skjer en endring i ansvarsforholdene. PBE har også satt krav til uavhengig kontroll for PRO av kunstteknikk (konservator) etter pbl. § 24-1 bokstav b, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 14-3.

Riving av Y-blokka er i samsvar med statlig arealplan og endelig vedtak om rammetillatelse. Videre er alle vilkårene i rammetillatelsen oppfylt. Det er etter dette ikke grunnlag for å avslå søknad om igangsettingstillatelse.

Konklusjon

Kommunens vedtak av 13.12.2019 i sak 201818270 stadfestes. Klage har ikke ført frem.

Vedtaket er fattet med hjemmel i pbl. § 1-9 og forvaltningsloven § 34.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Odd Meldal
seksjonssjef
Juridisk avdeling

Sandra Helen Alnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Nils Herland

Deichmans Gate 10 B

0178 Oslo

Kommunal- og moderniseringsdepartementet Sitteaksjon for Y v/Maria Zachariassen	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
LYNX ADVOKATFIRMA DA	Hieronymus Heyerdahls gate 1	0160	OSLO
Caroline Hatlen Støvring	Anton Schjøths Gate 17	0454	Oslo
NORDIC OFFICE OF ARCHITECTURE AS	Postboks 7057 Majorstuen	0306	OSLO
STATSBYGG	c/o Statsbygg Postboks 232 Sentrum	0103	OSLO